

تئاتر

ترجمه الهام مشتاق

Neil Simon

نیل ماروین سایمون نویسنده آمریکایی ست که سال‌هاست به علت طنزهای بسیار قوی و نوع نگارش ادبی خود در آمریکا به چهره‌ی محبوب مبدل گشته است. نمایشنامه‌های سایمون اکثراً به فیلم‌نامه و سپس فیلم در آمده و حتی متونی از وی به صورت سریال تلویزیونی درآمده است. علاقمندان و هنردوستان ایرانی با این نویسنده از طریق فیلم سینمایی «زوج عجیب» با شرکت دوبازیگر سرشناس آمریکایی «والتر مانتو» و «جک لمون» آشنا هستند و بد نیست که با خالق این دو شخصیت در این فیلم نیز آشنا شوند.

نیل سایمون و وودی آلن هر دو از نسلی هستند که کار خود را با تلویزیون این جعبه جادویی آغاز کردند، پس از مدتی وودی آلن کلام خود را در سینما یافت و نیل سایمون اول به تئاتر و بعد به سینما راه یافت و نه در بازیگری بلکه در نوشتن، تنها توانست آثار بسیار ماندگاری را خلق کند. مهم‌ترین تفاوت کار آن‌ها این است که وودی آلن شخصیت خودش را در قبال جامعه به طنز کشید؛ اجازه داد که لکنت زبانش، ترس‌اش و کلیه تردیدهایش در مقابل نظام اجتماع آمریکایی موقعیت طنز پدید آورد در حالی که نیل سایمون شمشیر به دست گرفت و با زبانی بسیار ساده گردن نظام آمریکایی را از چنبدین وجه زخمی کرد. نوشته‌های سایمون بسیار سادم و روان است، از قلم بردازی و استفاده از سبک‌های نوشتاری خودداری می‌کند تا بتواند به آن سادگی که مدنظرش است برسد؛ سادگی که به او اجازه می‌دهد همانند شخصیت زورگر آن حرفی را که می‌خواهد بزند، لغات و گفت‌وگوها در نوشته‌های سایمون همگی چندمنظوره و معانی آن‌ها جدای از آن چیزی است که در برخورد اول به نظر می‌رسد. هرکدام از متن‌های سایمون اشاره به واقعه روز آمریکا دارد و انسان آمریکایی آن روز به کمال در آن بررسی شده است. از نظر سایمون سکس، خشونت، شکم‌پروری و بی‌فکری نسل کنونی آمریکا چیزی است که ظاهر امروزین این کشور را رقم زده است. در حالی که انسانیت، دوستی و فداکاری یا در واقع سرشت نیکوی انسانی آن‌ها در لابه‌لای زرق‌وبرق‌های تکنولوژی آمریکا محو شده است و تنها تلنگری کافی است تا این صفات مجال بروز پیدا کنند. برای نخستین بار نمایشنامه «زوج عجیب» وریسون زنانه نیل سایمون آشنا شدم و آن را خواندم از سادگی و صداقت گفتار آن به تعجب افتادم. در عین حال نوعی شک برایم پیدا شد که معانی لغات آن چیزی نیست که من حدس می‌زنم اما بعد از ترجمه کامل متن متوجه شدم که حفظ این سادگی و صداقت چقدر می‌تواند دشوار و در عین حال متبحرانه باشد. برای ترجمه متن با خود سایمون تماس گرفتم که متأسفانه به دلایلی نامه جوابیه ایشان و اجازه سایمون در کامپیوترم از بین رفت و گرنه با ترجمه نامه شما نیز می‌توانستید با سادگی و روشنگری این شخصیت ساده اما بسیار باهوش آشنا گردید.

* برای علاقمندان و کسانی که مایلند با نیل سایمون و فهرست آثارش بیشتر آشنا شوند این آدرس در اینترنت هست:
www.The unofficial Neil Simon Homepage.com

نیل سایمون نمایشنامه‌نویس آمریکایی و برنده دو جایزه معتبر تونی Tonny و یک جایزه ادبی پولیتزر در شهر بروکنس نیویورک به سال ۱۹۲۷ متولد شد. در ۱۶ سالگی به ارتش آمریکا ملحق شد و هم‌زمان تحصیلات خود را در دانشگاه نیویورک و تحصیلات تکمیلی خود را در دانشگاه «کلرادو» به اتمام رساند. در سال ۱۹۴۶ از ارتش بیرون آمد و به عنوان نامه‌بر در شرکت برادران وارنر مشغول به کار شد. برادر دیگر وی به نام دنی Danny نیز در بخش اداری همان شرکت فعالیت می‌کرد. هر دو برادر در

کنار کارشان، داستان‌های کوتاه نمایشی برای کمپن‌های رادیو و تلویزیونی می‌نوشتند. بعضی از این طرح‌ها در شوهای برادوی به نام‌های Catch a Start (1955) و New Faces با موفقیت به روی صحنه رفت. پس از این موفقیت، سایمون کارش را در شرکت رها کرد تا همه اوقاتش را صرف نوشتن برای تئاتر کند. در سال ۱۹۵۷ نامزد جایزه «امی» Emmy برای نمایش Sid Caesar Show 1957 و نمایش Gary Moor 1959 شد. و در همین سال او چند

معروف‌ترین

سونیت کالیفرنیا: چهار نمایشنامه کوتاه جدا از هم که همگی در سونیت ۲۰۳۴ هتل بورلی هیلز اتفاق می‌افتد.

۱. مسافران نیویورک: Britt le Hannah برای دیدن شوهر سابق‌اش Billy آمده تا در مورد درخواست دختر ۱۷ ساله‌شان جنی Jenny برای ترک مادر و زندگی با پدر صحبت کند. تماس و دیدار ناراحت‌کننده آن‌ها با جدایی جنی از مادر تمام می‌شود.
 ۲. مسافران فیلادلفیا: میلی Millie پرواز کرده تا به شوهرش ماروین Marvin برای یک جشن خانوادگی ملحق شود. مشکل این جاست که برادرش هری Harry طبق یک نقشه باعث می‌شود که میلی زمانی برسد که دختری سرد و بیپوش روی تخت ماروین افتاده است. میلی با وجود ناراحتی و پس از قسم‌ها و شهادت‌های دیگران شوهرش را با مهربانی می‌بخشد.
 ۳. مسافران لندن: دایانا Diana که بازیگر سرشناسی است همراه شوهر خود سیدنی Sydney مسافر هستند. دایانا نامزد جایزه اسکار بوده که موفق به کسب آن نشده. او مایوس مستأصل است و چاره آن را در ایجاد صمیمیت بیشتر و همدلی همسرش می‌بیند.
 ۴. مسافران شیکاگو: دو زوج دختر به نام‌های مورت Mort و بت Beth و دو زوج پسر به نام‌های استو Stu و گرت Gert دوستان بسیار خوبی هستند و قرار است تعطیلات را با یکدیگر بگذرانند. مجاورت اجباری آن‌ها منجر به رنجش، تنفر و عصبانیت همگی آن‌ها می‌شود اما مورت عاقبت موفق می‌شود تا آن‌ها را مجبور کند تعطیلات سال آینده را باز با یکدیگر بگذرانند.
- زوج عجیب: اسکارمدیسون Oscar Madison یک نویسنده بی‌عار گزارش‌های ورزشی است که در یک آپارتمان بزرگ و به هم ریخته در منهن زندگی می‌کند و به شدت مقروض است و از بازی هفتگی پوکر با دوستانش لذت می‌برد. در طول یک بازی فلیکس Felix دیر می‌رسد و به هنگام آمدن بسیار پریشان است زیرا همسرش وی را ترک کرده است. اسکار از او دعوت می‌کند تا با وی هم‌خانه شود. اما بین آن‌ها درگیری‌های بسیاری پدید می‌آید. وقتی فلیکس با دوستان دختر اسکار دوستی برقرار می‌کند رابطه آن‌ها به فاجعه می‌انجامد. البته اسکار با کمک مالی فلیکس می‌تواند بدهی‌اش را پرداخت کند. با وجود تمام این‌ها، دوستان هم‌چنان به بازی هفتگی پوکر ادامه می‌دهند.
- آن‌ها موسیقی ما را می‌نوازند: سونیا والک Sonia Walsk ترانه‌سرای عصبی به

- Brighton Beach Memories -
1984
۲. موزیکال در دو پرده - Sweet Charity -
1966
۴. بیا در شیپورت بدم - کمدی در سه پرده -
Come Blow Your Horn 1961
۵. سوئیت پلازا - کمدی در سه پرده -
Plazza Suit
۶. پسران غروب - کمدی در سه پرده -
Sunshine Boys
۷. کمدی در سه پرده - Last of the Red -
hot lovers 1968

۱. شد. Lost in Yankers دیگر نمایش
ری نیز برنده جایزه تونی به عنوان بهترین
نمایشنامه شد و در سال ۱۹۹۱ برای همین اثر
جایزه ادبی پولیتزر را دریافت کرد. سایمون
علاوه بر این ها فیلمنامه نویس بسیاری از
فیلم های مطرح هالیوود نیز بوده است.
تعدادی از مهم ترین نمایشنامه های وی که از
آن ها فیلم ساخته شده است عبارتند از:
۱. سوئیت کالیفرنیا - کمدی در سه پرده
California Suit 1976
۲. خاطرات ساحل برایتون - درام در دو پرده

- دریافت کرد که این نمایشنامه بعدها
به صورت یک سریال تلویزیونی به نمایش
درآمد. نمایش های اتوبیوگرافی سایمون
به نام های «خاطرات ساحل برایتون»
Brighton Beach (1986)
Memories و «مرز برادوی» Broadway
Band (1987) برای او شهرت و محبوبیت
بسیاری به ارمغان آورد. در همان سال یکی از
سالن های برادوی به نام نیل سایمون
نامگذاری شد، این اولین باری بود که چنین
کاری برای یک نمایشنامه نویس زنده انجام

- قطعه از نمایش های اجرا شده خود در برادوی
را برای تلویزیون اقتباس کرد و سپس اولین
نمایشنامه خود را با نام «بیا در شیپورت بدم»
Come Blow Your Horn نوشت که
از سال ۱۹۶۱ به مدت دو سال پیاپی در
برادوی به روی صحنه رفت.
سایمون با نمایش «پابرهنه در پارک»
Barefoot in The Park در سال ۱۹۶۳
مورد تشویق و توجه گسترده عموم قرار
گرفت. در سال ۱۹۶۵ به خاطر نمایش «زوج
عجیب» Odd Couple جایزه تونی را

نمایشنامه های نیل سایمون

این سال ها داشته است، اما احساس می کند خسته شده است و محتاج یک تنوع در زندگی است. پس در جست و جوی دوستی جدید برمی آید و در غیبت مادرش آپارتمان وی را برای این دیدارها آماده می کند. اولین کس در این رابطه الین است. بارنی بیشتر احتیاج به یک هم صحبت دارد و آن قدر حرف می زند تا زمان رفتن الین برسد. دومین قرار بارنی با بابی Babbi است. نیمه ستاره روان پریش با رفتاری غیرمتعارف که دائم سردرد دارد و از رویای موفقیت خود صحبت می کند. و بالاخره جنت همسر افسرده یکی از دوستانش. و وقتی بارنی با نهایت فداکاری تلاش می کند تا او را تسکین دهد بیشتر در ناامیدی فرومی رود. پس از رفتن جنت، بارنی می فهمد که بهترین هم صحبت او همسرش تلماست. پس تلفن را برمی دارد تا به او زنگ زده و او را به آشیانه اش دعوت کند.

□ سوئیت پلازا - کمدی در ۳ پرده - نیویورک ۱۹۶۸

۱. مسافران مامارونیک:
زوج میانسال کارن Karen و سام Sam می خواهند چهلمین سالگرد ازدواج خود را در همان سوئیتی بگذرانند که برای ماه عسل خود گرفته بودند. این ایده کارن است اما همه چیز اشتباهی پیش می رود. اول این که کارن تاریخ را اشتباه گرفته است و دوم این که شماره اتاق اشتباهی است و سوم که از همه دردناک ترست آن است که سام اعتراف می کند به منشی اش علاقه دارد.

۲. مسافران هالیوود:

یک تهیه کننده موفق هالیوود به نام جس کیپلینگر Jess Kiplinger توسط یک دوست قدیمی شهرستانی به نام تیت Tate به نوشیدنی دعوت می شود. جس هنوز دوست داشتنی است و به شدت سرشار از انرژی زندگی است. مرد به گذشته اشاره می کند، اما زن اعتراض می کند و قصد رفتن دارد اما در انتها هردو به تفاهم می رسند.

۳. مسافران تپه های جنگلی:

می می هایلی Mimi Hubley چند دقیقه قبل از ازدواجش، خود را در حمام زندانی می کند و تلاش اطرافیان برای انصراف او و بیرون آمدنش با شکست مواجه می شود. در آخر داماد دخالت می کند و با گفتن چند کلمه جادویی (؟) او را از حمام بیرون می آورد.

آپارتمان ورنون گرش Vernon Geresch یک موسیقیدان بسیار موفق و البته عصبی در نیویورک می آید. علت این سفر آماده شدن آن ها برای مراسمی است که قرار است به مناسبت معرفی آثار آن ها برگزار شود. طبق عادت، سونیا دیر می رسد و نگران و آشفتنه است. پس از این که قرار ملاقات بعدی را می گذارد با عجله می رود. ورنون تحت تأثیر شخصیت عجیب سونیا قرار می گیرد. او تلاش می کند تا مجدداً با سونیا تماس برقرار کند اما این ارتباط به خاطر حضور لئون Leon دوست قبلی سونیا به هم می ریزد، حتی آن هنگام که ورنون سونیا را برای تعطیلات آخر هفته به لانگ آیلند Long Island می برد.

سونیا و ورنون یک دوره کاری فشرده را شروع می کنند که منتهی به یک جلسه ضبط می شود که البته سونیا باز هم دیر به قرار می رسد. جلسه بسیار بد پیش می رود تا جایی که همکاری شان را قطع می کنند...

□ پابرهنه در پارک: کمدی در سه پرده - اجرا در نیویورک ۱۹۶۴

کوری Corri و پل براتر Paul Bratter به یک آپارتمان در خیابان چهل و هشتم نیویورک نقل مکان می کنند. یک ساختمان پنج طبقه بدون آسانسور که پر از رفت و آمد آدم هایی مانند مسئول تلفن، مأمور تحویل کالا و... است. اما ویکتور و لاسکو Victor Vlasco که آدمی عجیب و غریب است بدون جلب توجه دیگران در بالای سر آن ها و در اتاقی زیرشیروانی زندگی می کند.

کوری و پل به تازگی از مامعسل برگشته اند و سر موضوعی دعوا می کنند، موضوع دعوی این دو آن است که مرد می گوید زن سر به هواس است و زن به این علت که مرد آدم عصافورت داده بی ست و حاضر نیست پابرهنه در پارک قدم بزند، ناراحت و دلخور است. از سروصدای آن ها ویکتور و لاسکو داخل ماجرا می شود و به آن ها توصیه می کند به رستوران آلبانین Albanian در جزیره استاتن Staten Island بروند. مادر کوری در تنهایی اوقات خود را به سختی می گذراند، و لاسکو از روی مهربانی یک شب او را به آپارتمان خود دعوت می کند.

کوری و پل با نهایت اوقات تلخی بازمی گردند اما آن ها واقعا عاشق یکدیگرند و نهایتاً کوری متوجه می شود که پل آدم عقب افتاده بی نیست بلکه این اخلاق اوست و آن ها تا آخر عمر می توانند در کنار یکدیگر شاد باشند.

□ آخرین عشاق افراطی: کمدی در ۳ پرده - اجرا در نیویورک ۱۹۶۹

بارنی کاشمن Barney Cashman یک رستوران دار میانسال قوی و مهربان است که در رستوران خود غذاهای دریایی سرو می کند. او از دواج شاد و موفقش را در تمام